De Tweede Kamer
Bureau Woordvoering Kabinetsformatie
T.a.v. prof. dr. K. Putters, de informateur
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Utrecht, 27 februari 2024

Input formatie: Realiseer een arbeidsmarkt voor iedereen!

Geachte heer Putters,

Nederland heeft een groot tekort aan arbeidskrachten. Tegelijkertijd staan minstens 125.000 mensen onvrijwillig aan de zijlijn. Zij ervaren aan den lijve dat bestaanszekerheid niet vanzelfsprekend is. Met de juiste ondersteuning richting werk, kunnen ze een stabiel inkomen verdienen in een baan die bij hen past. Deze ondersteuning is lang niet overal en altijd beschikbaar, maar wel essentieel om het arbeidspotentieel te verhogen. Het gaat namelijk om werkzoekenden die keihard nodig zijn voor de maatschappelijke opgaven waar we als Nederland voor staan zoals de woningbouw, de energietransitie en de zorg. Veel werkgevers zijn bereid deze mensen werk te bieden in hun bedrijf, maar ervaren in de praktijk allerlei belemmeringen om dit te realiseren.

In het belang van de bestaanszekerheid, de economie en de samenleving is het dus noodzakelijk dat meer mensen met een ondersteuningsbehoefte aan het werk komen. Dat levert veel op:

- Beschikbaar werk blijft niet liggen, maar wordt uitgevoerd
- Meer mensen met een arbeidsbeperking aan het werk
- Het bespaart de maatschappij veel kosten: minder zorgvraag, minder uitkeringen en meer veiligheid.

Wat willen we bereiken?
De komende 4 jaar worden 40.000 mensen extra aan het werk geholpen met inzet van de sociaal ontwikkelbedrijven. Om dit te realiseren en sociaal ontwikkelbedrijven een financieel gezonde basis te bieden wordt er 250 miljoen structureel extra geïnvesteerd in het aan het werk helpen van deze werkzoekenden. Dit is nodig voor de begeleiding en ontwikkeling van de mensen, voor het in stand houden van de sociaal ontwikkelbedrijven zelf en voor de noodzakelijke arbeidsvoorwaarden voor medewerkers.

De oplossing is voorhanden
Uit het in opdracht van Cedris en Divosa uitgevoerde maatschappelijk kosten- batenanalyse[1] blijkt dat 40.000 mensen met een arbeidsbeperking extra aan de slag kunnen als het Rijk 250 miljoen extra investeert in het begeleidingsinstrument loonkostensubsidie. Dat levert positieve resultaten op voor de maatschappij, de economie en de mensen zelf. In geld uitgedrukt levert dit de samenleving 400 miljoen op, fors meer dan de investering.

Sociaal ontwikkelbedrijven zorgen ervoor dat werkzoekenden worden klaargestoomd voor betaald werk, onder andere met praktijkgerichte scholing. Voorts bieden ze structurele begeleiding en vangen werknemers op als regulier werk (tijdelijk) niet lukt. Dit biedt zekerheid en stabiliteit voor werknemers en werkgevers. Voor wie de reguliere arbeidsmarkt vooralsnog een brug te ver is, bieden sociaal ontwikkelbedrijven werkplekken in een beschutte omgeving. Ook in deze beschutte omgeving wordt economisch relevant werk verricht in opdracht van bedrijven en overheden. Door werkgevers te ondersteunen, regels te versimpelen en risico's weg te nemen, kan veel van het beschikbare werk worden uitgevoerd. Sociaal ontwikkelbedrijven vervullen hierin nu al een essentiële rol. Momenteel zijn met inzet van sociaal ontwikkelbedrijven ongeveer 100.000 mensen aan het werk, die daarmee een eigen inkomen verdienen. Dit aantal moet fors omhoog, want het werk én de mensen die aan de slag willen zijn er.

Wat is nodig
Voorwaarde hierbij is dat werken voldoende loont, zodat deze mensen een zelfstandig bestaan kunnen opbouwen. Beschikbare ondersteuning moet daarbij voor alle werkzoekenden en werkgevers beschikbaar zijn, ongeacht de woon- of vestigingsplaats.

Kortom,
1. **investeer in 40.000 extra banen met inzet van sociaal ontwikkelbedrijven;**
2. **leg wettelijk vast dat voor werkzoekenden en werkgevers overal dezelfde ondersteuning beschikbaar is;**
3. **stel gemeenten financieel in staat om werknemers op gesubsidieerde werkplekken fatsoenlijke arbeidsvoorwaarden te bieden.**

Met vriendelijke groet,

Mohamed el Mokaddem
Voorzitter Cedris

[1] https://cedris.nl/nieuws/loonkostensubsidie-verdient-zich-dubbel-en-dwars-terug/